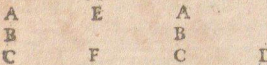

efficietur igitur ut & id cui est adiunctum, vna parte medium, & medium vna similiter illud excedat, à quo detractum est. Ex hoc ergo cognoscemus & quid, ab eo detrahendum sit, qui plus habet: & quid ei qui minus habet, adiungere debeamus. Id enim quo medium excedit, minus habenti addendum est: id autem quo exceditur, à maximo est detrahendum. Sint æquales inter se lineæ AA, & BB, CC: dematúrque ab A A pars quædam AE, & addatur ei in qua est CC: efficiatúrque CD. Quare tota DCC linea excedet E A parte ea in qua est CD: & ea in qua est CF: excedet igitur etiam mediam, id est B B parte CD.

Est autem hoc in aliis quoque artibus. tollentur enim, nisi & quod facit, & quantum & quale faceret: & quod eo afficitur, & tanto & tali afficeretur. Quinetiam nomina hæc damnum & lucrum & spontaneis contractibus videntur emerfisse. cum enim quis plus habet, quàm suū erat, lucrum: cum minus, quàm à principio habuerat, damnum facere dicitur, in vendendo scilicet & emendo, aliisque huiusmodi, quæ legibus permittuntur. Cum autem neque plus neque minus, sed sua cuique per se ipsa euaserint: sua ipsorum habere dicuntur, neque damnum pati, neque lucrari cuiusdam & damni eorum est medium, quæ præter spontaneum fiunt: cum æquum quisque & prius & posterius habet.

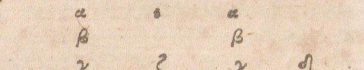
CAPVT VIII.

Videtur autem nonnullis & retaliatio absolute & simpliciter ius ipsum esse: quemadmodum Pythagorei dicebant: ius enim absolute esse retaliationem designabant, verum retaliationem neque ad distributum ius, neque ad emendatum accommodatur. volunt tamen ipsi Rhadamanti quoque hoc ius dicere,

Si contra passus fueris, quod fecerit idem: Iudicium planè reatum, vndisctaque fiet.

Sæpenumero enim diffidet: ut si magistratum quis gerens percusserit, percussit enim non est. si autem magistratum gerentem quis percusserit, non solum est percussus, sed supplicio insuper afficiendus. adde quod spontene an inuiti fecerimus, multum refert. Sed in communitatis commercialibus tale ius retaliatum

A εἰ γὰρ ἀφῆρέσθῃ μὲν, μὴ πορροτέσθῃ δὲ, ἐνὶ γὰρ αὐτῷ μόνον ὑπερβαίῃ. τὸ μέσου ἀφ᾽ ἐνὲς, καὶ τὸ μέσον, τὸ ἀφ᾽ οὗ ἀφῆρέσθῃ, ἐνὶ τοῦτοφ ἀφ᾽ ἄλλου μὲν, τί τε ἀφελεῖν δεῖ ὑπὸ τῷ πλείον ἔχοντος, καὶ τί πορροτέσθῃ τῷ ἑλαπίον ἔχοντι. ὅ μὲν γὰρ τὸ μέσον ὑπερβαίῃ, τὸ πορροτέσθῃ δὲ τῷ ἑλαπίον ἔχοντι. ὅ δὲ ὑπερβαίῃ, ἀφελεῖν ὑπὸ τῷ μεγίστου. ἴσασι ἀφ᾽ ὧν, α. α. β. β. γ. γ. δ. δ. ἡμίαις ὑπὸ τῆς α. α., ἀφῆρέσθῃ τὸ α. ε., καὶ πορροτέσθῃ τῇ γ. γ., τὸ ἐφ᾽ ὧν γ. δ. ὡς ἐκ τῆς δ. γ., τῆς α. ε., ὑπερβαίῃ τῷ γ. δ., καὶ τῷ γ. ζ. τῆς ἀφ᾽ β. β., τῷ γ. δ.

ἔστι δὲ καὶ ὅτι τῶν δῆλων τεχνῶν τῶτο· ἀνηρωῦτο γὰρ αἶ, εἰ μὴ ἐποίησε τὸ ποιῶν καὶ ὕσον καὶ ὅτ· καὶ τὸ πάρον ἔπαχε τῶτο, καὶ τοσοῦτο, καὶ τοιαῦτο. ἐλήλυθε δὲ τὰ ὀνόματα ταῦτα, ἢ τε ζημία καὶ τὸ κέρδος, ἐκ τῆς ἐκκοσίου δηγῆς τὸ μὲν γὰρ πλείον ἔχον, ἢ τὰ ἐαυτῷ, κερδαίνει λέγεται, τὸ δὲ ἑλαπίον ἔχον ἐξ ἀρχῆς, ζημιουδεται ὅτ ἐν τῷ πλείον καὶ οἰείδεται, καὶ ἐὶ ὅσοις δῆλοις ἀδύνατον ἔδωκεν ὁ νόμος. ὅταν δὲ μῶτε πλείον μὴτ᾽ ἑλαπίον, δηγ᾽ αὐτὰ δὲ αὐτῶν γῆνται, τὰ αὐτῶν φασὶν ἔχον, καὶ οὐτὴ ζημιουδεται, οὐτὴ κερδαίνειν ὡς κέρδοις πῶς καὶ ζημίας μέσον τὸ δικαίον ὅτι τῶ παρατὸ ἐκούσιον, τὸ ἴσον ἔχον καὶ πορροτέσθῃ καὶ ὕσασθῃ.

Κερδαίον η.

Ε Δ Οὐκ εἰδὲ πῶς καὶ τὸ ἀντιπεπονθὸς ἐστὶ ἀπλῶς δίχαμον, ὡς παρὸ οἱ Πυθαγόρειοι ἔφασαν. ὡρρίζοντο γὰρ ἀπλῶς τὸ δίχαμον, τὸ ἀντιπεπονθὸς δὲ μῶτ. τὸ δὲ ἀντιπεπονθὸς, ἐκ ἐφαρμόσθῃ, οὐτ' ὅτι τὸ διανεμητικὸν δίχαμον, οὐτ' ἔπι τὸ διορθωτικόν· καὶ τὸ βούλονταί γε τῶτο λέγειν καὶ τὰ Ραδαμαίδου δὲ δίχαμον.

Ἔλας πᾶσι τοῖς κ' ἔρεξῃ, δίκη κ' ἐδύει γῆραιτο.

Ε Πολλαχρὸ γὰρ διαφανεῖ ὅτ εἰ ἀρχῶν ἔχον ἑπάταξεν, οὐ δεῖ ἀντιπαληλῶν καὶ εἰ ἀρχοντῶ ἑπάταξεν, οὐ πηλυλῶν μόνον δεῖ, δηγ᾽ καὶ κολαδιλῶν, ἔπι, τὸ ἐκούσιον καὶ τὸ αἰκούσιον διαφέρει πολύ. ἀλλ' ἐν μὲν ταῖς κοινῶσιαις ταῖς δηγ᾽ ἀκτιμῆς ἀμύχεαι τὸ τοῦτον δικαίον